

Natuurbeschermingsnieuws

Natuurbescherming kende dit jaar nauwelijks een zomerreces. De provincie Noord-Holland had in al haar wijsheid bedacht om twee bijzonder belangwekkende beleidsstukken kort voor en tijdens de zomervakantie te publiceren. De tegenstanders van de Duinpolderweg moesten alle zeilen bijzetten om het verzet in de Provinciale Staten van Zuid-Holland tegen deze ongewenste weg wakker te houden en zich op te maken voor een laatste tegenoffensief. En dan is er ook nog nieuws te melden uit twee van 'onze' gemeenten.

Omgevingsvisie Noord-Holland ... meer dan een papieren tijger?

In de afgelopen jaren hebben we herhaaldelijk strijd gevoerd tegen in onze ogen natuuronvriendelijk beleid van de provincie Noord-Holland. De provincie doet al jaren verwoede pogingen om een onnodige Duinpolderweg door nog open eeuwenoude polders aan te leggen (zie ook hierna). De provincie verstrekke met regelmaat onverantwoorde en slecht onderbouwde ontheffingen voor de afschot van vogels. En we kregen van de provinciale uitvoeringsdienst geen steun in onze strijd tegen de modderloop tijdens het broedseizoen. Gelukkig is de provincie niet één lichaam, maar bestaat uit verschillende afdelingen. Kort voor de zomervakantie publiceerde (een andere tak van) de provincie twee belangrijke beleidsstukken, die ons wat vrolijker stemmen. Een daarvan is de nieuwe Omgevingsvisie NH2050, de vervanger voor de vroegere streekplannen respectievelijk structuurvisie. Wat ons positief verraste was de integrale aanpak van dit stuk. Niet alleen de economie en woningbouw, maar ook klimaatverandering en biodiversiteit krijgen veel aandacht. Als belangrijke doelstelling wordt genoemd de biodiversiteit in de provincie na jaren van ernstige teruggang weer te verhogen. Zo'n doelstelling kunnen wij uiteraard alleen maar onderschrijven! Als gevolg van de intensivering van de landbouw en de snelle verstedelijking heeft de natuur in de provincie in de afgelopen jaren veel te lijden gehad. Een omkering van deze negatieve trend is dan ook dringend noodzakelijk. Maar hoe? De provincie wil er voortaan voor zorgen dat nieuwe ontwikkelingen - onder meer ook in de landbouw - 'natuurinclusief' plaatsvinden, dat wil zeggen dat er bij elke ontwikkeling gerichte maatregelen worden getroffen ten gunste van de natuur.

Zou het echt waar zijn? Wij moeten het eerst nog zien gebeuren. In onze zienswijze wezen wij de provincie erop dat het betreffende beleid allemaal nog erg vaag beschreven is. Bijzonder vreemd en verontrustend vinden wij het in dat licht dat de mooie doelstellingen van biodiversiteit en natuurinclusief in het hoofdstuk 'Van visie naar uitvoering' nauwelijks nog aan bod komen. Er is niet eens helder gedefinieerd wat onder deze doelstellingen wordt verstaan. Is deze omgevingsvisie dus voor wat betreft de natuur en biodiversiteit vooralsnog alleen een papieren tijger met mooie woorden, die weinig hout snijden?

Op een punt lijkt de provincie eindelijk meer concreet te kiezen voor het natuurbelang. Voor het Natuurnetwerk Nederland (de vroegere Ecologische Hoofdstructuur) bracht de provincie een rapport uit over de 'Wezenlijke Kenmerken en Waarden'. In grote lijnen een goed rapport dat goed beschrijft welke natuur in welke gebieden van belang is. Aan de gemeenten wordt nu via de provinciale verordening opgedragen deze natuurwaarden ook in bestemmingsplannen afdoende te beschermen. Dat is nog lang niet overal het geval. Neem het voorbeeld van het recreatiegebied Spaarnwoude en van de recreatie- annex natuurgebieden in de Haarlemmermeer. Het overgrote deel van deze gebieden heeft nu puur een recreatiebestemming. De natuurwaarden worden er formeel nauwelijks beschermd. Dat zou dus in de toekomst anders moeten worden. We zijn benieuwd of dat in de praktijk ook daadwerkelijk gaat gebeuren.

Duinpolderweg op losse schroeven door Europese regelgeving?

Al vele jaren doen Gedeputeerde Staten van Noord- en Zuid-Holland verwoede pogingen om de Duinpolderweg tot stand te brengen. U weet wel, de weg die de huidige N206 langs de duinen met de Haarlemmermeer en de A4 moet verbinden. Tot nu is het altijd weer gelukt om besluitvorming over deze weg met kritische vragen over nut en noodzaak en met goede tegenargumenten te vertragen. Maar de provinciebesturen willen nu echt doorzetten met een wat aangepast plan. Een van de strijdpunten betreft het weggedeelte dat direct aansluit op de N206. De samenwerkende natuur- en milieuorganisaties (waarvan onze VWG deel uitmaakt) hebben er steeds weer op gewezen dat er geen enkele noodzaak is voor zo'n weg. Sterker nog, dat dit

Foto: Chris Brunner

wegvak in strijd is met Europese regelgeving, omdat het pal langs het Natura 2000-gebied van de duinen loopt. Het extra verkeer leidt namelijk tot aanzienlijk meer stikstofbelasting (en dus verzuring en vermessing) in de duinen, terwijl dat volgens Europese regelgeving niet mag, omdat de belasting door stikstof er nu al veel te hoog is. De provincies dachten eigenwijs een rekentruc te kunnen toepassen op basis van het Nederlandse Programma Aanpak Stikstof (PAS). Andere overheden in Nederland probeerden deze truc al elders toe te passen (bijvoorbeeld bij vergunningen voor boeren nabij natuurgebieden), met felle bezwaren tot gevolg. Vandaar dat de Raad van State het Europese Hof van Justitie om een oordeel heeft gevraagd. Het recente advies van de Europese Advocaat-Generaal - dat doorgaans wordt overgenomen door het Hof - geeft klip en klaar antwoord op deze vraag. Volgens de Advocaat-Generaal moet op het tijdstip waarop toestemming wordt verleend voor een project, al definitief vaststaan dat de totale belasting van het Natura 2000-gebied door stikstof onder de grenswaarde blijft. Voor de Duinpol-derweg is dat nog op geen enkele manier veilig gesteld. Integendeel, de metingen van de laatste jaren laten zien dat de stikstofbelasting in de duinen niet eens afneemt en de grenswaarde nog tientallen jaren ruimschoots zal overschrijden. Ons eerdere standpunt wordt dus bevestigd: een nieuwe weg aansluitend op de N206 is tot in lengte van jaren in strijd met de Europese regelgeving en dus niet toegestaan. De natuur- en milieuorganisaties hebben dit met de nodige publiciteit ook laten weten. Voor de provinciebesturen is deze uitspraak een grote tegenvaller. Ze willen namelijk Provinciale Staten van Zuid-Holland al in september een besluit laten nemen. En laat nu net het gehele project - ook het tracé van de overige weggedeelten - specifiek zijn afgestemd op de verbinding naar de duinen, die er dus nooit komt. September wordt een spannende maand.

Overleg met Haarlemmermeer over natuurbeleid

Onze felle, helaas vergeefse strijd tegen de modderloop heeft onverwachts nog een klein positief effect gehad. Op verzoek van de gemeente Haarlemmermeer is een ambtelijk overleg tot stand gekomen. Niet met de bedoeling om nog eens te discussiëren over de onzalige modderloop en over de weinig verheffende rol die de gemeente naar onze mening daarbij speelde. Maar om gezamenlijk te kijken naar mogelijkheden om de natuur in de Haarlemmermeer juist te versterken. In een open sfeer 'met de benen op tafel' hebben we daarover van gedachten gewisseld. De vogelwerkgroep is gevraagd een lijst met gewenste concrete maatregelen uit te werken. In een vervolgoverleg zal over onze inmiddels ingediende voorstellen nader worden doorgesproken.

Tijdens het overleg bleek ook dat men bij de gemeente bezig is een gemeentelijke natuurvisie op papier te zetten. Dat vinden wij uiteraard alleen maar een goede zaak. De gemeente Haarlem is Haarlemmermeer daarin al een aantal jaren geleden voorgegaan, met duidelijk positieve resultaten. Of dat in de Haarlemmermeer ook mogelijk is, zal blijken. Er werd ons in ieder geval toegezegd dat wij mee mogen denken over de inhoud van deze visie.

Bloemendaal verwaarloost zijn duingebied

Binnen het Nationaal Park van de Kennemerduinen - tevens Natura 2000-gebied - ligt een deelgebied dat niet door een professionele natuurbeheerder wordt beheerd maar door de gemeente Bloemendaal. Deze gemeente blijkt helaas haar betreffende taken wel erg te verwaarlozen. Het betreft het gebied met de intrigerende naam Wethouder van Gelukpark nabij de Zeeweg en het restaurant de Bokkedoorns.

De KNNV Haarlem e.o. doet al 25 jaar lang onderzoek in dit duingebied naar de aanwezige flora en fauna. Over de resultaten daarvan heeft de vereniging kort geleden nu een rapport uitgebracht. Het rapport beperkt zich echter niet alleen tot een weergave van al het moois dat er te vinden was of is. De KNNV constateert in het rapport ook dat de natuurwaarden in het gebied in de afgelopen 25 jaar schrikbarend achteruit zijn gegaan. Het intensieve en ongecontroleerde recreatieve gebruik met honden, de verzuring en vermessing en het gebrek aan een adequaat beheer worden als de belangrijkste oorzaken benoemd. De gevolgen zijn ter plekke direct zichtbaar. Een groot deel van de duinen is kaal getrapt of vergrast, de oeverstroken langs de duinmeren zijn ingezakt en worden doorkruist door talloze sluippaden van honden. De vroeger rijk bloeiende plantensoorten van het duingrasland zijn weggetrapt of ten onder gegaan in dikke pakketten gras. Vlinders zijn verdwenen door het gebrek aan bloeiende planten, broedvogels door de onrust in de struwelen. En dat allemaal in een gebied waar de natuur volgens de geldende wet- en regelgeving alle aandacht zou moeten krijgen.

De auteurs doen dan ook een hartstochtelijk pleidooi voor een beter beheer en meer controle op het gedrag van recreanten. Wij ondersteunen dit pleidooi van harte. De vraag moet zelfs worden gesteld of het nog van deze tijd is dat een gemeente een deel van het Nationaal Park en Natura 2000-gebied beheert.

■ *Chris Brunner*